

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De adiuratione, per quàm assumitur nomen diuinum. Qu[a]estio 90.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

Ad primum ergo dicendum, quòd quidam sunt, qui dictum suum confirmare non possunt propter defectum eorum: & quidam sunt, quorum dictum adeo debet esse certum, quòd confirmatione non egeat.

Epi. 154.
aliquan-
tulum à
prin. s. 4.

Ad secundum dicendum, quòd iuramentum, secundum se consideratum, tanto fortius est & magis obligat, quanto maius est id, per quod iuratur, ut * August. dicit ad Publicolam. Et secundum hoc, maius est iurare per Deum, quàm per Euangelia. Sed potest esse e conuerso propter modum iurandi: utpote si iuramentum, quod fit per Euangelia, fiat cum quadam deliberatione & solemnitate; iuramentum autem quod fit per Deum, fiat leuiter & absque deliberatione.

Ad tertium dicendum, quòd nihil prohibet aliquid tolli ex contrarijs causis per modum superabundantiz & defectus: & hoc modo aliqui impediuntur à iurando, quia sunt maioris auctoritatis quàm quòd eos iurare deceat: aliqui verò, quia sunt minoris auctoritatis quàm quòd eorum iuramento stetur.

Ad quartum dicendum, quòd iuramentum angeli inducitur, non propter defectum ipsius, quasi non sit eius simplici dicto credendum, sed ad ostendendum id quod dicitur, ex infallibili Dei dispositione procedere. Sicut etiam & Deus aliquando in scripturis iurans inducitur, ad ostendendum immobilitatem eius quod dicitur, sicut Apostolus dicit ad Hebr. 6.

QVÆST. XC.

De diuini nominis assumptione, per modum adiurationis, in tres articulos diuisa.

Postea considerandum est de assumptione diuini nominis per modum adiurationis.

¶ Et circa hoc quaeruntur tria.

- ¶ Primo, utrum liceat adiurare homines?
- ¶ Secundo, utrum liceat adiurare dæmones?
- ¶ Tertio, utrum liceat adiurare irracionales creaturas?

Vtrum liceat adiurare hominem?

AD primum sic proceditur. Videtur, quod non liceat hominem adiurare. Dicit enim * Origenes super Math. Aestimo quoniam non oportet ut vir qui vult secundum Evangelium vivere, adiuret alterum. Si enim iurare non licet quantum ad Evangelicum Christi mandatum, notum est quia nec adiurare alterum licet. Et propterea manifestum est, quod Princeps sacerdotum Iesum illicitè adiuravit per Deum viuum.

¶ 2 Præterea, Quicumque adiurat aliquem, quodammodo ipsum compellit. Sed non licet alium inuitum cogere. Ergo videtur quod nec liceat aliquem adiurare.

¶ 3 Præterea, Adiurare, est aliquem ad iurandū inducere. Sed inducere aliquem ad iurandum est superiorum, qui inferioribus iuramenta imponunt. Ergo inferiores superiores suos non possunt adiurare.

SED contra est, quod etiam Deum per aliqua sacra obsecramus, eum obtestantes. Apostolus etiam fideles obsecrat per misericordiam Dei, ut patet Roman. 12. Quod videtur ad quandam adiurationem pertinere. Ergo licitum est alios adiurare.

RESPONDEO dicendum, quod ille qui iurat iuramento promissorio per reuerentiam diuini nominis, quod ad confirmationem suæ promissionis inducit, seipsum obligat ad faciendum quod promittit, quod est seipsum immobiliter ordinare ad aliquid agendum. Sicut autem homo seipsum ordinare potest ad aliquid agendum, ita etiam & alios, superiores quidem deprecando, inferiores autem imperando: ut ex supra * dictis patet. Cū ergo vtraque ordinatio per aliquod diuinum confirmatur, est adiuratio. In hoc tamen differunt, quod homo est suorum, actuum dominus, non autem est dominus eorum, quæ sunt ab alio agenda. Et ideo sibi ipsi potest necessitatem imponere per diuini nominis inuocationem.

Cc 4 tionem.

492
sup. q. 83.
a. 17. ad 1
* Origen.
hom. vlt.
in Mat.
non multū remouit ante
me. to. 3.

q. 83. a. 1

tionem. Non autem hanc necessitatem potest alijs imponere, nisi subditis, quos potest ex debito præfati iuramenti compellere. Si ergo aliquis per inuocationem diuini nominis, vel cuiuscumque rei sacræ alicui non sibi subdito, adiurando, necessitatem agendi aliquid imponere intendat, sicut imponit sibi ipsi iurando: talis adiuratio illicita est, quia usurpat potestatem in alium quam non habet. Tamen propter aliquam necessitatem superiores, suos inferiores tali genere adiurationis constringere possunt. Si verò intendat solummodo per reuerentiam diuini nominis, vel alicuius rei sacræ, aliquid ab alio obtinere absque necessitatis impositione: talis adiuratio licita est respectu quorumlibet.

Ad primum ergo dicendum, quòd Origenes loquitur de adiuratione qua aliquis alicui necessitatem imponere intendit, sicut imponit sibi ipsi, iurando. Sic enim princeps sacerdotum præsumpsit Dominum Iesum Christum adiurare.

Ad secundum dicendum, quòd illa ratio procedit de adiuratione que necessitatem imponit.

Ad tertium dicendum, quòd adiurare non est aliquid ad iurandum inducere, sed per quandam similitudinem iuramenti à se inducti, alium ad aliquid agendum prouocare. Aliter tamen adiuratione vimur ad hominem, & aliter ad Deum. Nam adiurando hominē eius voluntatem per reuerentiam rei sacræ immutare intendimus: quod quidem non intendimus circa Iesum, cuius voluntas est immutabilis. Sed quòd à Deo per æternam eius voluntatem aliquid obtineamus, non est ex meritis nostris, sed ex eius bonitate.

493

Ho. ult. 7
Matt super
per illud
Ad iuro
re, di no
bis si tu
es Chri
stus 1. 3.

ARTIC. II.

Vtrum liceat daemones adiurare?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd non liceat daemones adiurare. Dicit enim * Origenes super Matth. Non est secundum potestatem datam à saluatore adiurare daemones: iudaicum enim est hoc. Non autem debemus iudæorum ritus imitari, sed

sed potius vti potestate à Christo data. Ergo non est licitum dæmones adiurare.

¶ 2 Præterea, Multi necromanticis incantationibus dæmones inuocant per aliquid diuinum: quod est adiurare. Si ergo licitum est dæmones adiurare, licitum est necromanticis incantationibus vti. Quod patet esse falsum. Ergo & primum.

¶ 3 Præterea, Quicumque adiurat aliquem, ex hoc ipso aliquam societatem cum ipso facit. Sed non licet cum dæmonibus societatem facere, secundum illud 1. Cor. 10. Nolo vos socios fieri dæmoniorum. Ergo non licet dæmones adiurare,

SED contra est, quòd dicitur Marc. vlt. In nomine meo dæmonia eiicient. Sed inducere alium ad aliquid agendum propter nomen diuinum, hoc est adiurare. Ergo licitum est dæmones adiurare.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut * dictum est, duplex est adiurandi modus. Vnus quidem per modum deprecationis, vel inductionis ob reuerentiam alicuius sacri. Alius autem per modum compulsionis. Primo autem modo non licet dæmones adiurare: quia ille modus adiurandi videtur ad quamdam benevolentiam vel amicitiam pertinere, qua non licet ad dæmones vti. Secundo autem adiurationis modo, qui est per compulsionem, licet nobis ad aliquid vti, & ad aliquid non licet. Dæmones enim in cursu huius vitæ nobis aduersarij constituuntur. Non autem eorum actus nostræ dispositioni subduntur, sed dispositioni diuinæ & sanctorum angelorum: quia vt * Augustinus dicit in 7. de Trinitate, Spiritus defertor regitur per spiritum iustum. Possumus ergo dæmones adiurando per virtutem diuini nominis, tamquam inimicos repellere, ne nobis noceant spiritualiter vel corporaliter, secundum potestatem diuinam datam à Christo: secundum illud Lucæ decimo, Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes & scorpiones, & supra omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit. Non tamen licitum est eos adiurare ad aliquid

art. præc.

c. 4. ante
med 10. 3

ab

ab eis addiscendum, vel etiam ad aliquid per eos obtinendum: quia hoc pertineret ad aliquam societatem cum ipsis habendam: nisi forte ex speciali instinctu, vel reuelatione diuina, aliqui sancti ad aliquos effectus, dæmonum operatione vtantur: sicut legitur de beato Iacobo, quod per dæmones fecit Hermogenem ad se adduci.

¶ Ad primum ergo dicendum, quod Origenes loquitur de adiuratione, quæ non fit protestatiuè per modum compulsionis, sed magis per modum cuiusdam beneuolæ deprecationis.

*in corpore art.
¶ in eccl. 2.
de Lazaro, inter
princ. &
med. fo. 2*

¶ Ad secundum dicendum, quod necromantici vtuntur adiurationibus & inuocationibus dæmonum ad aliquid ab eis addiscendum vel adipiscendum. Et hoc est illicitum, vt * dictum est. Vnde † Chrysostomus dicit Marc. primo, exponens illud verbum Domini quod spiritui immundo dixit, Obmutescet & exi ab homine: Salutiferum hic nobis dogma datur, ne credamus dæmonibus quantumcumque denuntient veritatem.

¶ Ad tertium dicendum, quod ratio illa procedit de adiuratione, qua imploratur auxilium dæmonum ad aliquid agendum vel cognoscendum: hoc enim videtur ad quamdam societatem pertinere. Sed quod aliquis adiurando dæmones repellat, hoc est ab eorum societate recedere.

ARTIC. III.

Vtrum liceat irrationalem creaturam adiuuare?

494

¶ Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod non liceat adiuuare irrationalem creaturam. Adiuratio enim fit per locutionem. Sed frustra sermo dirigitur ad eum qui non intelligit, qualis est irrationalis creatura. Ergo vanum est & illicitum irrationalem creaturam adiuuare.

¶ 2 Præterea, Ad eum videtur competere adiuratio, ad quem pertinet iuratio. Sed iuratio non pertinet ad creaturam irrationalem. Ergo videtur quod ad eam non liceat adiuratione vti.

¶ 3 Præ-

¶ ; Præterea, Duplex est adiurationis modus, ut
 ex supra dictis * patet. Vnus quidem per modum de- *a 1. et 2.*
 precatiois, quo non possumus uti ad irrationalem *præced.*
 creaturam, quæ non est domina sui actus. Alia au-
 tem adiuratio est per modum compulsionis, qua etiam
 (ut videtur) ad eam uti non possumus: quia non est
 nostrum creaturis irrationalibus imperare; sed solum
 illius, de quo dicitur Matth. 8. Quia venti & mare
 obediunt ei. Ergo nullo modo (ut videtur) licet uti
 adiuratione ad irrationales creaturas.

SED contra est, quod Simon & Judas leguntur ad-
 iurasse dracones, & eis præcepisse ut in desertum lo-
 cum discederent.

RESPONDEO dicendum, quod creaturæ irratio-
 nales ab alio aguntur ad proprias operationes. Eadem
 autem actio est eius quod agitur & mouetur, & eius
 quod agit & mouet: sicut motus sagittæ etiã est quæ-
 dam operatio sagittantis. Et ideo operatio irrationa-
 lis creaturæ non solum ipsi attribuitur, sed principaliter
 Deo, cuius dispositione omnia mouentur. Pertinet etiã
 ad diabolum, qui permissione diuina utitur aliquibus
 irrationalibus creaturis ad nocendum hominibus. Sic
 ergo adiuratio, qua quis utitur ad irrationalem creatu-
 ram, potest intelligi dupliciter. Vno modo, ut adiura-
 tio referatur ad ipsam irrationalem creaturam secun-
 dum se: & sic vanum esset irrationalem creaturam ad-
 iurare. Alio modo, ut referatur ad eum à quo irratio-
 nalis creatura agitur & mouetur. Et sic dupliciter ad-
 iuratur irrationalis creatura. Vno quidem modo per mo-
 dum deprecationis ad Deum directæ, quod pertinet ad
 eos qui diuina inuocatione miracula faciunt. Alio mo-
 do, per modum compulsionis, quæ refertur ad diabolum,
 qui in nocendum nostrum utitur irrationalibus creatu-
 ris. Et talis est modus adiurandi in ecclesiæ exorcis-
 mis, per quos dæmonum potestas excluditur ab irra-
 tionalibus creaturis. Adiurare autem dæmones ab eis
 auxilium implorando, non licet. Et per hoc patet re-
 sponso Ad obiçta.